

Ministeriet for Forskning, Innovation
og Videregående Uddannelser

Børne- og Undervisningsudvalget
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

Til udvalgets orientering fremsendes hermed mit talepapir fra samrådet i Børne- og Undervisningsudvalget onsdag den 3. oktober 2012 vedrørende fremmedsprogsstrategi.

Med venlig hilsen

Morten Østergaard

5. oktober 2012

Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser
Slotsholmsgade 10

Post Postboks 2135
1015 København K

Telefon 3392 9700

Telefax 3332 3501

E-post fivu@fivu.dk

Netsted www.fivu.dk

CVR-nr. 1680 5408

Ref.-nr. 12-003133-06

Side 1/1

Samråd (åbent) i Børne- og Undervisningsudvalget onsdag den 3. oktober 2012 vedrørende fremmedsprogsstrategi – alm. del – spm. AK

Spørgsmål AK

Hvorfor er regeringen frafaldet ambitionen om at udarbejde en national fremmedsprogsstrategi?

Svar

DET TALTE ORD GÆLDER

Tak for lejligheden til at drøfte dette vigtige emne med udvalget.

Sprog er vigtigt for at kunne agere på den globale scene. Og sprog er vigtigt i et arbejdsmarked- og vækstperspektiv. Den danske eksport udgør halvdelen af vores bruttonationalprodukt og kaster 700.000 arbejdspladser af sig.

Der er en række tal, analyser og rapporter, der viser, at fremmedsprogsområdet ikke er inde i en god gænge. Der er en ”sense of urgency” – hvis man må bruge et engelsk udtryk debatten in mente – blandt de, der beskæftiger sig med sprogområdet på de videregående uddannelser.

Som minister for området vil jeg gerne sige meget klart: Der skal gøres noget.

Studentertilgangen til de europæiske sprogfag på universiteterne og læreruddannelsen falder, sproguddannelser lukkes, og der er – som det også blev nævnt i motivationen for samrådspørgsmålet – nu kun ét sted i Danmark, man kan uddanne sig til fransklærer i folkeskolen. Fødekæden er truet.

Fra flere steder lyder det, at de studerende på tværs af alle fagområder i dag læser færre og færre tekster på originalsprog andet end engelske tekster.

Og beskeden fra aftagerne er entydig: der er behov for folk med fremmedsprogskompetencer.

Derfor har vi en udfordring. Under vores forgængere dalede de unges fremmedsprogskompetencer. Derfor vil jeg også gerne takke min forgænger for – da situationens alvor stod lysende klar – at tage initiativ til at nedsætte et sprogudvalg, der leverede et sæt meget relevante anbefalinger i juni 2011.

Vi har valgt den tilgang at gøre sprogudvalgets anbefalinger til vores dosmerseddel på de videregående uddannelser.

Når der er et så glimrende forarbejde fra sprogudvalget, har jeg følt, at det var vigtigere at gå i gang med arbejdet end at lave nye forkromede papirer.

Tiden er virkelig inde til handling.

Dermed ikke sagt, at alle sprogudvalgets anbefalinger bliver til virkelighed inden for kort tid. Men sprog og sprogskompetencer har og skal gennemsyre regeringens indsatser på mange forskellige fronter – og vil også gøre det fremover.

Det, jeg har tænkt mig at redegøre for i dag, er de flueben, vi allerede kan sætte ved sprogudvalgets anbefalinger på mit område.

[Læreruddannelsen]

Det var en klar intention bag den nye aftale om læreruddannelsen, at sprogfagene skal styrkes.

Professionshøjskolerne og universiteterne har med læreruddannelsens nye modulopbygning fået bedre muligheder for at samarbejde om fag, som er trængte af en lille studentertilgang, som fx fransk og tysk. Samtidig sikrer aftalen, at de traditionelt mindre fag som tysk og fransk vil kunne få mere plads i uddannelsen end i dag.

Den nye læreruddannelse giver samtidig langt bedre muligheder for at tage på udlandsophold uden forsinkelser i studiet. Det har jeg forstået, at institutionerne er meget glade for.

Det er vel ikke unaturligt at forvente, at folk som skal ud og undervise i folkeskolen i tysk eller engelsk har opholdt sig i de pågældende lande som en del af deres studium. Men det har bestemt ikke været normen hidtil, fordi studieordningerne ikke har været indrettet til det.

Jeg vil i den forbindelse gerne takke partierne bag læreruddannelsesreformen – den meget brede forligskreds – for et samarbejde, hvor der var fuld enighed om vigtigheden af at styrke fremmedsprog i læreruddannelsen. Det er et meget vigtigt flueben, vi dermed kan sætte i relation til anbefalingerne fra sprogudvalget.

[Sammenhængsredegørelse]

Regeringens sammenhængsredegørelse stiller skarpt på, hvordan vi kan få flere studerende på de videregående uddannelser i praktik og give flere unge muligheden for at komme på studieophold og få merit for det. Det styrker sprogkompetencerne. Og hvorfor ikke opfordre flere unge til at tage på praktikophold hos vores største handelspartner syd for grænsen? Det er der god mening i og gode muligheder for.

Samtidig lægger sammenhængsredegørelsen op til mere fleksible uddannelsesforløb, som også sprogudvalget efterspurgte.

[Talent]

Undervisningsministeren og jeg lancerede i sommer en debat om fremtidens talentindsats, der lægger vægt på at fremme en bred talentkultur, hvor de studerende med særlige talenter får mulighed for at arbejde lidt ekstra med det, de er særligt gode til.

Det er oplagt for institutionerne at tænke sprogområdet ind i talentindsatsen. Vi har brug for ingeniøren og markedsføringsøkonomen med særlige sprog talenter.

[Styrket samarbejde om sproguddannelser]

Styrelsen for Universiteter og Internationalisering har haft en indgående dialog med alle otte universiteter om deres indsats på fremmedsprogsområdet i det forgangne år. Baggrunden var bl.a., at sprogudvalgets rapport fra juni 2011 rettede langt hovedparten af sine anbefalinger for det videregående uddannelsesområde mod tiltag, som institutionerne er de bedste til at løfte.

Vi kan se, at den dialog har båret frugt: Flere steder er der gode eksempler på, at institutionerne tager udfordringen op.

Roskilde Universitet har indført sprogprofiler på deres humanistiske og samfundsvidenskabelige bacheloruddannelser, hvor de studerende opfordres til at vedligeholde deres fremmedsprogskompetencer fra gymnasiet ved at læse originaltekster på tysk og fransk.

De studerende, der tilmelder sig en sprogprofil, får ekstra vejledning, der giver den studerende redskaber til at udvikle og bruge sine sprogevner målrettet i forhold til det ordinære studie.

Vi ser også et øget samarbejde mellem uddannelsesinstitutionerne om sproguddannelserne, hvilket er helt afgørende for at opretholde tilstrækkeligt stærke faglige miljøer.

Der er fx en fælles arbejdsgruppe i gang med at lave en plan for, hvordan Aarhus Universitet og Professionshøjskolen VIA konkret kan samarbejde om undervisningen i fransk.

Der sker med andre ord noget for at skabe mere og bedre udbud af sprogundervisning. Men der skal mere til. Og jeg vil gerne agere facilitator for yderligere samarbejde.

[ECML]

Som undervisningsministeren nævnte, vil vi i fællesskab søge medlemskab af det europæiske samarbejde under Europarådet i European Center for Modern Languages.

Et dansk medlemskab vil også betyde, at rammerne for en national koordination af fremmedsprogsindsatsen vil blive forbedret i tråd med anbefalingerne fra arbejdsgruppen. Men det er aktørerne, der skal løfte opgaven og sørge for, at det får betydning i praksis.

[Internationalisering]

Regeringens kommende internationaliseringsstrategi vil også have fokus på fremmedsprogskompetencer.

Både ind- og udgående mobilitet er med til at fremme vores sprogkompetencer. Vi skal blive bedre til at byde vores internationale studerende ind i varmen – det gavner også vores egne sprogkompetencerne.

Styrelsen for Universiteter og Internationalisering administrerer en række programmer, som giver danske studerende mulighed for at komme ud i verden og arbejde på andre sprog end dansk.

Langt hovedparten af de 110 millioner kroner, som styrelsen årligt giver i tilskud går til mere end 7000 danske studerende, lærlinge, unge og voksne lærendes mobilitetsophold i udlandet; men programmerne støtter også en række aktiviteter, som specifikt fokuserer på sprogindlæring.

Det program, der hedder Nordplus Nordiske Sprog, støtter børn og unges nordiske sprogforståelse gennem tilskud til projektaktiviteter af forskellig art. Fx at en dansk klasse samarbejder med skoleklasser i andre lande enten via nettet eller ved at besøge hinanden.

Og inden for Livslang Læring programmet har man særlig fokus på at fremme sprogindlæring og sproglig mangfoldighed.

Afrunding

Det er vigtigt, at vi tænker innovativt og forfølger nye måder at fremme de studerendes fremmedsprogskompetencer på.

Sprog skal gennemsyre de tværgående indsatser – så som talent, internationalisering og arbejdet med et mere sammenhængende uddannelsessystem.

Kun derved kan vi løfte de studerendes sprogkompetencer – for det handler ikke kun om at få styrket sproguddannelserne, det handler i lige så høj grad om, at de studerende på tværs af alle fagområder bliver opfordret til at dyrke deres fremmedsprogskompetencer. Det skaber globalt udsyn – og det er det, vi har brug for.